

Schepping en Evolutie

We ontkomen er niet aan om nu één van de hete hangijzers in de dialoog tussen wetenschap en theologie te bespreken. **Uiteindelijk gaat het hier dus ook weer om de relatie tussen het denken en de dingen die gebeuren.**

Het wordt vaak getrakteerd als een onoplosbaar vraagstuk, waarbij het vooral gaat om geloof en ongelooft.

Wat mij betreft is dat niet zo, en hoeft dat zeker niet een zaak te zijn van geloof tegenover ongelooft in de zin van Schepping(sverhaal) of Evolutie.

Wel is het zo, dat wanneer je de Bijbel beschouwt als een geschiedenisboek, waarin God opgevoerd wordt als degene, die dicteert wat er wel of niet gebeurd is en hoe het is gebeurd, het gesprek hier ophoudt...

Op dat moment zou je kunnen zeggen wordt er geen contact gemaakt met de (zintuiglijke) werkelijkheid en beschouwt men als het ware zijn geloofsovertuiging als de enige geldende werkelijkheid, waar onze dagelijkse zintuiglijke werkelijkheid zich aan moet houden en die vervolgens niet met wetenschappelijke middelen getoetst mag worden.

De geschiedenis heeft laten zien tot welke conclusies dat geleid heeft:

'De aarde is plat'; 'de aarde is het middelpunt van het heelal', 'de maan kan door de mens nooit bereikt worden', enz.

Wanneer je aandacht hebt voor de ontstaansgeschiedenis van de Bijbel, die toch wel een periode beslaat van meer dan 1000 jaar, wordt steeds duidelijker, dat het om beleving en zingeving gaat van mensen, die geraakt zijn door wat er gebeurd is en die met verhalen onderweg zijn...

Verhalen, die op de één of andere manier interpretaties zijn van dingen die gebeuren en die in verband worden gebracht met het verhaal van God. Die zich in hun ogen steeds meer heeft laten zien en uiteindelijk helemaal in de woorden en daden van Jezus van Nazareth.

Op die manier wordt ook duidelijk, dat het om **twee verschillende talen** gaat:

Taal van de wetenschap is de taal van logica en samenhang met betrekking tot de dingen die gebeuren. Met als doel te komen tot **verwachtingspatronen** voor de toekomst. Zo worden natuurwetten geformuleerd, niet met de betekenis, dat de dingen zo moeten gebeuren, want anders volgt er straf. Maar meer in de zin van wetmatigheden, met een zo groot mogelijke waarschijnlijkheid op grond van experimenten en herhaalde bevestigingen.

Steeds gaat het om **algemeen geldende waarheden, tot het tegendeel blijkt.**

Bij de **taal van het geloof gaat het om de betekenis van de dingen die gebeuren voor degene die erbij betrokken is.** Per definitie is die taal **mede afhankelijk van degene om wie het gaat.** Dat betekent meteen al dat dezelfde gebeurtenis niet voor iedereen dezelfde betekenis hoeft te hebben. Betekenis krijgt iets in het licht van het verhaal van mensen.

Niet zomaar, maar op grond van eerdere verhalen en eigen ervaringen. Daarbij gaat het ook om het persoonlijk geraakt zijn. Je kunt niet zomaar een betekenis van iemand anders overnemen. Het heeft te maken met wie je bent.

Het betekent dan ook dat het niet vrijblijvend is, maar dat het effect heeft op wie je bent in je gedachten (mening) in je emoties en in je gedrag.

Je valt bijvoorbeeld door de mand

- wanneer je zegt, dat je in alles God vertrouwt en vervolgens heel angstig door het leven gaat.
- wanneer je vindt vanuit je geloof, dat je iedereen moet accepteren zoals hij is, maar zelf alle mogelijke kritiek hebt op andere mensen.
- wanneer je eigen kinderen niet in je daden en houding kunnen zien, wat het geloof voor je betekent.

Wat dat betreft is **geloofstaal een taal van betrokkenheid en commitment:** je gaat ergens voor omdat het bij jou hoort en voor jou van betekenis is.

De dialoog tussen geloof en wetenschap ziet er taalkundig net zo uit als de dialoog: 'die deur functioneert goed' en 'nee hoor, die deur is van hout'.

Terug naar het thema 'schepping en evolutie'.

Even een stukje geschiedenis van de feiten:

Het scheppingsverhaal is pas ontstaan in de tijd van de ballingschap van Israël. Je zou kunnen zeggen: in de tijd van de ballingschap kwam zeker de vraag naar de eigen identiteit van het volk Israël boven drijven. Want wie ben je, als je verstrooid bent onder de volkeren?

Terugkijkend is het volk Israël op zoek naar zijn oorsprong. Eigenlijk een tocht door de geschiedenis, maar ook door de gedachten en opvattingen van mensen heen. Op zoek naar ontdekkingen die met de God te maken hebben, zoals zij daar op dat moment een beeld en wat gedachten bij hadden.

Ja, en dan komt men tot een stuk poëzie, waarin betekenis gegeven wordt aan alles wat er is. Niet betekenis met betrekking tot de chronologie der dingen, maar betekenis in de zin van de plaats van mens en God te midden van de dingen die gebeuren. Ordening van alles.

Bijvoorbeeld: zon en maan en sterren, die , zo leert de geschiedenis, vaak de betekenis van godheden hebben gekregen, worden van hun goddelijkheid ontdaan en krijgen een gewone plaats in het geheel.

Als je dan ook nog weet, dat het Hebreeuwse woord 'Dabar', niet alleen woord maar ook 'daad' en 'ding' betekent, worden de contouren van het geheel van dingen die gebeuren langzaam duidelijk.

In alles wat er gebeurt wordt de stem gehoord van het verhaal van God.

Oftewel er wordt geïnterpreteerd en beschreven hoe langzaam de zin en betekenis van alles zichtbaar wordt, met daarbij de opdracht voor de mens om daar verdere ordening aan te geven.

'Scheppen' heeft dan niet zozeer de betekenis van 'toveren uit het niets', maar 'ordenen' en daarmee zin en betekenis geven aan alles.

Je zou het begin van Genesis ook zo kunnen lezen:

'In den beginne schiep God de hemel en de aarde: (dubbele punt om te laten zien hoe dat in zijn werk ging):

De aarde nu was woest en ledig (= zonder zin en betekenis). Hij was er dus al, er was nog geen sprake van bewustwording en ordening.

En dan begint 'het spreken' via het gebeuren: het begint langzaam te dagen (licht)

en zo wordt er een samenhang zichtbaar in het licht van Gods verhaal.

Het mooie is, dat we iets verderop lezen, dat de mens ermee doorgaat.

Om namen (en dus betekenis) te geven en dat God keek toekijkt hoe de mens dat doet.

Evolutie is dus het verhaal van de voortschrijdende ontdekking en constructie van de mens om te zien hoe alles in elkaar zit en wat we kunnen verwachten in de toekomst. Met voortschrijdend inzicht op basis van theorieën en bevestigd in waarschijnlijkheid door experimenten.

Schepping is dan het ordenen en zingeven in de vorm van

levensbeschouwing. Hoe je ergens tegen aan kijkt en hoe je als gevolg daarvan vindt dat je moet handelen.

Niet op basis van experimenten, wel op basis van levensverhalen en ervaringen, via vallen en opstaan.

Geen enkel probleem om zowel het evolutieverhaal als het scheppingsverhaal in hun volle waarde en betekenis te laten, zonder onderlinge strijd of persoonlijk gewetensprobleem.

Het **evolutieverhaal** helpt ons **de speelruimte** (cq. leefruimte) van de

werkelijkheid af te tasten, het **verhaal van God** helpt ons om daarin **een menswaardig spel** (passend bij het scheppingsverhaal) te spelen...

Maar ja, dat hangt er dan wel van af of je op je eigen levens- en geloofsbenen kunt staan op zoek naar de grond onder je eigen voeten, of dat je alleen maar durft te vertrouwen op verhalen en opvattingen van anderen, die God voor hun eigen karretje proberen te spannen, en er vervolgens een beroep op doen, op leven en dood.

Mij niet gezien.